

Svedca dr. Zerjav zraven.

Ker so vedeli, da ima dr. Zerjav največ izkušenj s transakcijami, kako se namreč najbolj obide s čuvanjem zunanje oblike duh zakona in poštenja, so seveda njega vzeli v sodelovanje in tovarišijo.

Malo pomislimo!

Lastniku Thurn-Taxis se je zdelo primerno in vredno, da žrtvuje in daruje poleg vseh rednih stroškov še označeni »gospodi« celih 35 milijonov! Kaj mora biti vrednost, za katero je ogoljufana država in s tem seveda vsi državljani-davkoplačevalci, v prvi vrsti pa invalidi, če se da samo »napitnine« 35 milijonov?!

Iz teh milijonov so hoteli še naprej vzdrževati svoje časopise: »Riječ«, »Jutro« itd.; hoteli so plačevati svoja lajništva politične organizacije, hoteli so plačevati širiteljem njihovega strupa pri prosvetnih društvih in hoteli so imeli za nagrado sebi in drugim še ogromne svote.

Ali ne zaslužijo ti ljudje, ki tako pod krinko »državotvornosti« upropaščajo, ropajo in kradejo, da se pred njimi k večjemu še samo pljune od gnusa in zaničevanja?! Ali ne zasluži tega vsak, ki nagovarja k tej stranki?! Ali zamorete vzeti v roke »Jutro«, »Domovina«, »Našo Dobro«, »Tabor« in druge, ne da bi si oblatili in oskrnili svoje lastno poštenje? Kdaj bo prišel čas, da bodo ljudje toliko pošteti, toliko možati in toliko pametni, da bodo uvideli, kam vodi ta peklena pokvarjenost domovino in narod?

O vsem tem razmišljamo tukaj prve dni sestanka narodne skupščine ter sporočamo tudi to našim pristajcem, da oni premišljajo in — obsodijo.

Poslanec Jugoslovanskega kluba.

Narodni sporazum.

Ob začetku skupščinskega zasedanja je imela jugoslovanska javnost dovolj prilike proučiti razliko med obema taboroma: vladnim ali nacionalnim blokom in med blokom opozicije ali blokom narodnega sporazuma in ljudske demokracije. V vladnem taboru nezaprta enega proti drugemu, radikalni ministri se posvetujejo v enem, samostojno-demokratski pa v drugem kotu, vse se vrti okrog vprašanja, kako se bodo zasedla vladna mesta itd., v taboru opozicije pa ni samo popolnoma določena in utrjena smer skupnega dela v parlamentu, ampak tudi najsjajnejši dokaz popolne sloge v pogledu na narodna in državna vprašanja.

Enotna in slozna opozicija, zveza za narodni sporazum kot najzaslužnejše delo in največji uspeh našega dr. Korošca in iskrenega srbskega politika Ljube Davidoviča je pravi kiti Jugoslavije ter najsvetlejša točka v šestletnem političnem življenju naše mlade države, a pri tem tudi najresnejši opomin in zadnja meja za nasprotne politike, ki ne mislijo na državo in na narod, ampak samo na svoje strankarske koristi in na želje ter cilje svoje oblastiželjnosti. Ta zveza hoče ohraniti državo v napredku in zadovoljstvu vseh državljanov, v vladnem taboru, ali v takozvanem »nacionalnem« bloku so pa združeni vsi, ki smatrajo sebe in svojo stranko za državo, drugim pa grozijo z odeppljenjem ali amputacijo ter imajo rajši malo pokrajino ali deželo, podvrženo svoji politiki, kakor pa veliko državo v popolni politični svobodi.

Pflanzer je segel hlapčevskemu govorniku v roko, potolkel s sabljo ob parket, se obrnil proti nam ter zamahnil z desnico med opazko: »Tako, gospod oberst, predstavite mi oficirje Vašega polka!«

In sedaj smo doživeli to že v naprej zapovedano predstavo od leve na desno.

Tlesk s petama, zravnani kot sveča in med strogo odmerjenim salutiranjem je poveljal vsak svoje ime in čin. Vsakemu, ki ni podpisal pritožbe, je segel »vsemogočni« v roko; nas grešnike pa je brez sega v roko porinil iz polukroga med rezko opombo: »Tudi en tak prokleti!« Predstava med božanjem hlapčevskih ovčic in med suvanjem ter proklinjanjem samozavestnih je bila kmalu končana. Ko so hotele ovčice in kozli skozi vrata dvorane, so se nam že bliskali nasproti in nas vabili — lesketajoči se bajoneti.

Pred vrati je stal armijski oficir z listom v roki in vprašal vsakega za ime. Od Pflanzerja izvoljeni hlapci naprej; mi drugi — z rdečo črto zaznamovani pa na desno med bajonete! Prebiranje izvoljenih in prokletih je bilo kmalu končano. Na dvorišču kornega poveljstva so že drdrali in puhteli v pohlepu na polet pripravljene tovorni avtomobili.

Prve in zadnje sedeže na teh avtomobilih so zasedli po en armadni oficir in nam tuje vojaštvo z bajoneti; vmes smo bili povabljeni mi od Pflanzerja prokleti, ker smo se pritožili na najvišje mesto, da nočemo biti med Madžari poklane svinje, ampak vsaj od vojaške kroglice postreljeni ljudje!

Odfrčali smo z dvorišča kornega poveljstva, spogledali smo se med seboj molče, a vsak je imel v srcu občutek: S pritožbo smo tej surovini vendarle podkurili. Preklical je svoje psovke pač tako, kakor to stori v onemoglo uzaljeni jezi vsak rovtar, ki se je priplazil kljub vsem nezmogljivostim do višjega mesta. Nobeden od nas ni znal, kam nas peljejo, kaj da namerava z nami Pflanzer. Vpraševali smo o nam neznanem izletu nas spremljajoče častnike, a ti so le zmigovali z ramami, molčeli in se držali strogo dostojanstveno, kakor se pač spodobi za višjega žandarja, ki spremlja na odgovor žrtev, ki je zahtevala samo to, da se jo tudi z višjega mesta imenuje — človek in ne — svinja!

Preiskušana zdravila

največkrat
aspirinove tablete "Bayer"

se mnogokrat ponarčajo. Da se obvarujete pred ponarčenimi izdelki, zahtevajte vedno le originalni zavoj "Bayer" (ploščnati kartoni s 6 ali 20 tabletami) s modro-belo-rdečo varstveno znamko. Odklanjajte vse druge zavoje.

Ko so v vladnem taboru razpravljali in sklepali o tem, kako bi si obdržali oblast, ko so »poslanci« ukradenih volilnih kroglic drug drugega nezaupno gledali, če ni nevarnosti in tekme za vladni stolček, ko je vsa medsebojna nezaupnost ostala in ko so poslanci »vladne večine« brez pomisleka na jutri ter brez vsakega obzira na državo in na narod sklenili za enkrat naprej teptati parlamentarna načela in tudi zakone, so se pa v slogi in sporazumu sestali voditelji opozicije ter so pošteno zapečatili pred celo jugoslovansko javnostjo svojo pošteno, nesebično in iskreno zvezo.

Blok narodnega sporazuma in ljudske volje si je najprej izbral svoje predsedstvo. Soglasno in z vzklikanjem je bil za predsednika izvoljen Ljuba Davidovič. Nato je bil izvoljen ožji in širši izvrševalni odbor. V ožji izvrševalni odbor so izvoljeni: Predsednik Jugoslovanskega kluba dr. Anton Korošec, predsednik Hrvatskega kluba Pavle Radič in predsednik Muslimanskega kluba dr. Mehmed Spaho. V širši izvrševalni odbor pa so bili izvoljeni od kluba še po trije člani, in sicer od Jugoslovanskega kluba dr. Kulovec, dr. Hohnjec in Anton Sušnik, od Demokratskega kluba dr. Marinkovič, dr. Kumanudi in Veljkovič, od Hrvatskega seljaškega kluba dr. Polić, Kovačević in dr. Lorkovič, od Muslimanskega kluba dr. Halid beg Hrasnica, dr. Hadžikadič in Salih Baljič.

Po teh volitvah je navdušeno in iskreno odobran predsednik Ljuba Davidovič označil politični položaj v glavnem takole:

»Vse žrtve za Jugoslavijo so imele v mislih in srcu jugoslovansko državo bratskega sporazuma in sloge.«

Blok narodnega sporazuma predstavlja in govori v imenu enega in pol milijona državljanov, ki niso glasovali za našo idejo za denar, marveč izpovedujejo svoje prepričanje svobodno in so zanj v danem trenutku pripravni vse žrtvovati. Mi smo le kratko časa vladali na podlagi politike sporazuma med Srbi, Hrvati in Slovenci. So pa ljudje, ki mislijo, da se da ureditev države drugače izvesti kakor s sporazumom, to je s takozvano politiko čvrste roke. Ko smo bili na vladi, se nam je

človeku, ki je dotedaj tolikrat neustrašeno gledal dan na dan v obraz smrti; kakor mi od bajonetov zastraženi, ni prav nič na tem, ali vgrizne v mater zemljo danes ali jutri. Kmalu po odhodu iz Sadagore smo se začeli vsi po kratko opravljenem in nepojasnem razmišljanju o naši nadaljni usodi smehljati in kljub resnim obrazom naših oboroženih spremljevalcev, norčevati, češ: Je le lep na avtomobilu Pflanzer dirka v njem vsak dan, a mi uboge madžarske klavne svinje sedaj prvič od začetka vojne in mogoče celo zadnjič!

Med šalami na Pflanzerjev račun smo kmalu prefrčali pot iz bukovinske Sadagore v gališko mesto Horodenka.

Tukaj smo morali z avtomobilov. Stražni oficirji so potegnili iz žepov neke papirje, čitali, nas povpraševali po imenih, pokazali na vsacega izmed nas s prstom in vojak z bajonetom je peljal enega za drugim nekam v mesto.

Mene je porinil stražnik v zamazano, zakotno ter prazno židovsko kolibo. V smrdišči izbi je bil lesen spalni oder, postlan s slamo, ena klopica in nič drugega. Pogledal sem skozi na pol razbito in s papirjem zalepljeno okence, videl nisem nič, pač pa mi je udar močnih korakov pred kolibo razodel, da sem skrbno zastražen od vojaške straže. Nisem prav nič na dolgo razmišljeval, kaj in kako bo z menoj, ampak počil sem se na slamo, parkrat celi svet prezirajoče zazdehal in tako trdno zaspal, da sem še le drugo jutro opazil tik sebe večerjo, ki mi jo je zvečer prinesel ordonanc. Ko sem se dvignil z vlažno slamnatega ležišča, mi je prinesel vojak celo vode, da sem se umil in precejšnjo skodelico črne kave.

Ko sem si obrisal mokri obraz v hlače in bluzo ter popil kavo, se mi je javil oficir, ki me je spremil po mestu v šolo, ki je nosila napis: Vojno sodišče.

Aha, sem si mislil: sodili nas bodo in nam najbrže dokazali na Pflanzerjevo povelje, da res nismo ljudje, ampak svinje, ki spadajo v madžarsko klavnico. V šoli sem že dobil v klopih zbrane svoje tovariše, pred nami pa tri vojaške sodnike, ne levi od teh je sedel stotnik s kljukastim nosom, ki je prelistaval svežnje papirja.

očitalo, da nismo dobro delali in da nimamo jasnih smeri ter da bi morali odločno nastopiti proti gotovim skupinam, zaradi tega smo tudi padli.

S tem položajem so šli ti ljudje na volitve. Ko so videli, kako ljudstvo misli in kako je resnično razpoloženje, so svoje geslo nadomestili z drugim: »Za boljše vike ali proti!« Zato je zunanji minister zahteval protiboljševiško fronto in za njeno ustvaritev šel na najsramotnejše potovanje po Evropi. Dejansko se ti gospodje sami niti niso borili proti boljševikom, ampak so jim pustili delati, kar so hoteli. Če so ti tudi sami priznavali, da so boljševiki, so gospodje rekli, da niso res. Zato pa so bili tisti, ki so izjavljali, da niso boljševiki niti po programu niti po svojem delovanju, proglašeni za boljševike. To je bil njihov volilni račun.

Se nikdar ni naša država doživela takih volitev, dasiravno smo živeli v zelo težkih časih. Imeli smo preke sode, izredna stanja, toda kadar smo šli na volitve, so vedno to izredno stanje ukinili. Le mi smo sedaj doživeli to nesrečo, da so se vršile volitve v izrednem stanju. Kljub temu so ostali v manjšini, ker večina je od dala glasove za politiko narodnega sporazuma. Zato je naša dolžnost, da to politiko nadaljujemo, kajti samo tako moremo zasigurati napredek in ureditev naše domovine. Prepričan sem, da mora ta politika končno zmagati, ker stoji za njo svoboda in enakopravnost.

Prej se nam je očitalo, da ne vemo, kaj hočemo, da nimamo jasnih ciljev, češ, da nimamo točno obeleženih črt svojega programa. Danes so za naše skupščinsko delo potegnjene skupne črte, zato je možna samo odločitev: ali za politiko, katero sta si zamislila in jo vodita P.-P., ali kakoršno vodimo mi, ali za politiko nasilja in neenakosti ali za politiko sporazuma na temelju zakonitosti in enakopravnosti. Ker je možna ureditev države le na tej naši podlagi, na politiki, ki se naslanja na naš programatični temelj, zato sem prepričan, da bomo uspeli. V vztrajnosti je jamstvo za zmago.

Prepričan sem, da bomo vztrajali in zmagali. Od naše odločnosti je odvisna usoda naše vlade, ki nam preži z uničenjem mandatov in to ne samo iz ene, ampak iz raznih skupin. Poudarjamo, da je od postopanja vlade odvisno naše zadržanje. Čim krivičnejše bo vlada nastopala, tem odločnejši in brezobzirnejši bo naš odpor in naši sklepi.

Občinam lenarškega okraja.

Okrajni odbor, ali pravzaprav dr. Milan Gorišek, pošilja občinam v sodnem okraju Sv. Lenart v Slov. gor. sledeči razglas:

Stev. 25.

Okrajna hranilnica pri Sv. Lenartu.

Vlagateljem okr. hranilnice.

Potek zadnjih uradnih dni je pokazal, da skušajo neodgovorni elementi spraviti med vlagatelje okr. hranilnice nemir, ki je v stanu škodovati vlagateljem samim, v glavnem pa revnim izposojevalcem ter končno okraju.

Neekonomično dviganje hranilnih vlog je namreč prisililo ravnateljstvo, da sedaj strogo uveljavlja svojo pravico na odpovedne roke, tako da bodo prišli tudi res potrebni jako pozno do svojega denarja. Na drugi strani pa

Pred vojaškim sodiščem in v zaporu.

Po običajnem izpraševanju o vseh rojstnih podatkih so nam prečitali obtožnico. Tožitelj, oni kljukasti stotnik žid, katerega je napravil Pflanzer preko noči stotnika-avditorja, nam je v obtožnici očital o podporo svetopisemskih rekov iz starega testamenta o spoštovanju oblasti ter predstojnikov, kako grozno smo se pregrešili, ker smo se drznili oklevetati armadnega poveljnika na najvišjem vojaškem mestu. Po prečitani obtožnici je bil predsednik sodnega dvora mnenja, ako bi ne imel kateri od obtožencev kaj omeniti proti dejstvu, ki govorijo proti nam. Vstal sem jaz, in se drznili pripomniti, da pogrešam v nas obtožilnih očitkih v obtožnici vzroka, zakaj da smo sestavili in odposlali pritožbo. Hotel sem govoriti o tem predmetu še dalje, a je vstal kljukasti žid in opozoril predsednika, da vojaški jezuit nima pravice, da bi štel in bral levite »ekselencije« g. armadnemu poveljniku. Moral sem na predsednikov mig sestiti in začeli so z izpraševanjem posameznikov: zakaj in kedo od nas je pravzaprav sestavil pritožbo.

Na to vprašanje se je glasila iz ust vseh obtožencev enoglasna izpoved: Na ekselencno psovovanje, da smo svinje, ki spadajo med Madžare, da jih ti pobijejo, smo sestavili pritožbo vsi obtoženi, ki smo jo podpisali vsak s polnim imenom. Toliko in nič več niso izstili iz nas. Po končanem mučnem izvajanju iz nedolžnih žrtev in po zaslišanju vseh obtožencev se je odstranil sodni dvor na posvet, da razglasi obsodbo. Posvetovanje v sodni sobi je trajalo dolgo, bilo je burno in nekdo je med prekanjem tolkel s sabljo ob tla — — —

Ko so sodniki zopet vstopili pred nas, smo vsi vstali in čakali, kaj nam je prisodila ostra roka vojaškega vojnega prava — — — Predsednik je razglasil v enem stavku, da smo — — — prosti, ker smo se poslužili pravice pritožbe do najvišje instance in ta korak je dovoljen vsakemu avstro-ogrskemu vojaku in oficirju!

Komaj je predsednik končal kratko, jedrnat oprostitev, že se je izlil po sodni sobi iz prs nas vseh veselo radostni in zadoščena polni: »Aha — — — Vsi bi se bili dalje in bolj slšno vzklikali, našemu zmagovalju nad Pflanzerjem in nepristransko sodišča, da se

bode pričelo ravnateljstvo izterjevati svoja posojila, da krije zahtevke vlagateljev. Zasluge bodo imeli le odvetniki in to prav masten, ravnateljstvo pa nobene škode, ker nima posojil, pač pa bode potrjena v nesrečo marsikatera kmetijska hiša. — Okrajna hranilnica je zavod okraja, kateremu pomaga ne samo s svojimi sredstvi, ampak tudi s čistim dobičkom. Oškodovanje okrajne hranilnice pomeni zato oškodovanje celega okraja. — Glavno za vsakega vlagatelja je popolna varnost njegove naložbe. V tem oziru ne more nikdo v okraju le približno toliko nuditi, kakor hranilnica. Ona stoji pod vodstvom mož, ki so v svojem lastnem gospodarstvu ter javnosti pokazali svojo neoporečnost in je pod stalnim nadzorom vladnega komisarja. Za varnost vlog jamčijo vsa posestva okraja s svojo devčno močjo. Da pa nudi zavod vlagateljem tudi obrestno ugodnost, sklenilo je ravnateljstvo, da obrestuje one proste hranilne vloge, katere lastniki se izkažejo s hranilno knjižico, na zahtevo po 8%, pričeni s 1. prihodnjega meseca. — Gospodarskega vzroka za dvigovanje vlog tedaj ni, nasprotno, vse govori proti za eventualno škodo, ki bi nastala poedincu iz nadaljevanja te gonje, odklanja ravnateljstvo vsako odgovornost.

Ravnateljstvo sestoji iz sledečih gospodov in sicer: Franc Kramberger, veleposestnik, kot predsednik; dr. M. Gorišek, odvetnik, Sv. Lenart; Josip Petrič, posestnik, Zg. Voličina; Jakob Rojs, veleposestnik, Brengova; Ivan Roškar, min. n. r. in posestnik, Sv. Jurij; Fran Sabeder, posestnik, Zg. Korena; č. g. prošt Einspieler, prošt, Sv. Juri; Josip Zelenik, veleposestnik, Selca.

Na to samolastno »naredbo« okrajnega odbora smo dobili od več občin vprašanje, ali ima okrajni zastop, oziroma advokat dr. Milan Gorišek, pravico, da dikтира občinam, da mrajo razglasiti o hranilnici imeti nabit 14 dni na občinski uradni deski, potem pa okrajnemu zastopu poročati, da so ta izkaz izvršile.

Na to vprašanje odgovarjamo: Informirali smo se na merodajnem mestu in zvedeli sledeče: Okrajni zastop ali odbor absolutno nima pravice dajati take ukaze občinam. Občina ima lasten delokrog in prenešen delokrog. V lasten delokrog ne spada »zaglaševanje ukrepov okrajne hranilnice ali okrajnega odbora, ki se tičejo hranilnice ali okrajnega odbora. Prenešen delokrog ima pa samo one posle (agende), ki jih vrši sicer državna oblast. Okrajni zastop nima prenešenega delokroga in torej po veljavnih zakonih ne more dajati nobenih naredb občinam. Sodelovanje okrajnega zastopa ali odbora v občinskih zadevah je določeno v paragrafih 57 in 58 zakona o okrajnih zastopih. O prenešanem delokrogu, ki ga ima občina, pa govori § 25 obč. reda.

To je čisto nepristransko navodilo, izrpano za ta slučaj po veljavnih zakonih. Če bo torej skušal advokat dr. Milan Gorišek šikanirati občine šentlenarškega okraja s svojo »naredbo« o okrajni hranilnici, imajo gg. župani v sem pojasnilu gradivo, da lahko dajo primeren odgovor.

Na vprašanje, kaj storiti vlagateljem pri okrajni hranilnici, ako jim tam nočejo ali ne morejo izplačati hranilnih vlog, svetujemo, da zasebni vlagatelji hranilne knjižice izročijo kakemu drugemu denarnemu zavodu, da jih iztirje. Mislimo, da bo ta posel najbolje izvršila naša Posojilnica pri Arnušu. Posojilnica bo tudi izvršila pravočasne odpovedi.

Slišimo, da okrajna hranilnica kmetiskim dolžnikom neusmiljeno iztirjuje posojila. Radi tega postopanja Zerjavovcev, ki so se polastili okraja, vlada po celem okraju veliko razburjenje.

pojaval v tem hipu pri vratih posvetovalne sobe sam bogasvaruj — Pflanzler-Baltin!

S tigrovsko jeznim — da besnečim pogledom nas je sšvignil, poštorikal s sabljo, se podprl z levico v bok, z desnico pa pokazal na nas in nam narekoval drugo — njegovo obsodbo, ki se je grmeče tugočno glasila: »Sodišče Vas je sicer oprostilo, ker se niste pregrešili proti vojaškim paragrafom, a sedaj Vam narekujem jaz z močjo ter oblastjo armadnega komandanta vsakemu 30 dnevni, strogi, posamezni ter poostreni zapor! Odvedite jih!»

Sedaj smo imeli zlodejal Sodišče nas je oprostilo vsake krivde; a oni, ki bi moral biti eden od vrhovnih čuvarjev zakona ter pravice, nas pa je s samolastno prisvojeno oblastnostjo, ki nima nikjer nobene zakonske podlage, obsodil na strogi zapor brez odloga in pritožbe.

Po razglasitvi Pflanzlerjeve obsodbe je vsak izmed nas zaškripal z zobmi, stisnil pest — in šli smo eden za drugim v spremstvu oficirjev vsak v one od vojaštva zastražene kolibe, v katerih smo že prebili eno noč preiskovalnega zopora.

V samotno zaporni, z bajonetom zastraženi židovski kolibi v gališki Horodenki sem tudi jaz tedaj veliko razmišljal in Boga molil. Knjig in papirja za pisanje nisem imel, ostala sta mi in bila skozi 30 dni gost, prijatelj ter tolažnik: misel in Bog! Na prosto mi je bilo dano, da sem lahko ležal, ali sedel, ali hodil okrog po kolibi, kakor medved po ozki kletki. Zjutraj so mi dali skodelico črne kave, opoldne še precej dobro kosilo, proti mraku večerjo, ako sem pokljukal po vratih na potrebo, me je spremil stražnik. Z vojaki, ki so me stražili in prinašali jed in vodo, še govoriti nisem mogel, ker so bili Madžari; a jaz, od Pflanzlerja obsojena svinja, ki ni znala madžarski.

Kako se mi je godilo na duši v krivičnem horodenskem zoporu, ne bom natančneje popisoval. Prvič je že od tega deset let, in v tej dobi tudi po krivem kaznovanju žrtev marsikaj pozabi ter odpusti; drugič bi me pa razumela le peščica onih, ki so pretrpeli krivico potom brezobzirnega teptanja zakona in pravice.

Kot frontni vojak sem končno v zoporu spoznal, da

Zlatorog milo ima visoko čistilno moč, je jako izdatno in zajamčeno neškodljivo, zato zahtevajte vedno le Zlatorog milo!

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

V soboto so prišli v verifikacijskem odboru na vrsto hrvatski mandati. Pred sejo so bila dolgotrajna posvetovanja med Pašičem, zunanjim ministrom in predsednikom verifikacijskega odbora dr. Srškičem. V soboto popoldne je prišel na sejo verifikacijskega odbora tudi zunanji minister Maksimovič, ki je prebral znane vladne obtožnice proti Radičevi stranki, izpustil pa vse, kar je v tej zadevi izreklo že sodišče. Opozicija je protestirala ter prebrala tudi sodnijske spise v dokaz, da vladna sumničenja niso merodajna in da za razveljavljanje hrvatskih mandatov ni nobene zakonske podlage. Člani opozicije v verifikacijskem odboru so pozivali vladno večino, naj ne slepomiši, ampak naj stori, kar misli. Opozicija ima za vsak slučaj pripravljene svoje sklepe in kakor je ona pripravljena, te sklepe do pičice izvajati, tako naj bo tedaj vlada in njena večina pripravljena za vse svoje korake prevzeti in nositi odgovornost. Poslanec Kosta Timotijević, Davidovičev demokrat je po ostri sodbi vsake kršitve pravic hrvatskih poslancev na kratko in jasno povedal sedanji vladi: Mi nismo ljudje, ki se tožijo, marveč ljudje, ki ustvarjajo državo. Zato se ta zadeva ne sme reševati strankarsko. Vi lahko delate, kar hočete. Toda odprite oči: Ne gonite nas iz narodne skupščine! Nekega dne lahko ostanete v parlamentu sami radikali, opozicijo pa Vam bo delal Pribičević. Naj se vlada bori kakor hoče, parlament je močnejši kakor vlada. Močnejše je pa še ljudstvo. Spreglejte, kakšne razmere bodo nastopile v državi. Proračun dvajsetih milijard se ne bo sam ustvaril. Vi radikali imate lahko 200 ali 300 poslancev, kadar pa boste prosili inozemstvo za posojilo, ne bo nihče veroval v to državo. Ne vodite politike, ki lahko vodi v komunizem! V pondeljek je pa vladna večina le razveljavila 61 hrvatskih mandatov. Opozicija je iz protesta sejo zapustila, druge svoje sklepe bo pa izvajala, ko se zadeva mandatov odloči tudi pred celo skupščino.

Društva narodov.

Lanski ženevski dogovor je pokopan in vprašanja mirovnega varstva so zopet odložena do prihodnjega zasedanja Zveze narodov. Anglija je letos predlagala mesto splošno veljavnih mirovnih razsodišč in ukre-

pri vsej krivici s katero me je oplazil paša Pflanzler, uživam dvojno dobro: lahko mirno spim ter se odpočivam, drugič mi pa tudi ne udarja na uho: ne grom topov, ne drdranje strojnic in ne prasket pušk.

Trideseti zaporni dan je postal pred mojo kolibo drdrajoči avto. Vrata so se mi odprla in madžarski višji oficir me je prijazno povabil, naj prisedem k ostalim tovarišem, da se skupno peljemo v Sadagoro.

Fantje — po nedolžnem 30 dnevni spokorniki, so me pristrčno objeli. V par stavkih smo si izmenjali svoje doživljaje, saj se je godilo vsem enako! Smejali smo se vsi, ker zmagata zakona je bila na naši strani; Pflanzler je imel dolg nos od višjearmadnega poveljstva in le za popolnoma podivjano surovino navidezno zadoščene, da je bojovnike za zmago ter veljavo zakona in pravice zaprl med štiri stene s pomočjo dostojanstva, do katerega se je slučajno dokopal!

S silo ne gre . . . !

V Sadagori smo dobili naš polk, ki je štel 6 močnih bataljonov in vse kompanije so bile na gosto pomešane z Bošnjaki. Zvedeli smo, kako se je našim tovarišem ter moštvo v prostosti ta mesec, katerega smo mi prebili v zoporu, godilo mnogo slabše in hujše kakor nam kaznjencem.

Pflanzler je določil en celi mesec za to, da bi potom vežbanja in drugih vojaških sekatur nagnal v vrste našega moštva red ter brezpogojno, slepo pokorščino. — Moštvo in oficirji so vežbali pri 20 stopinj mraza pod ničlo od 7. ure zjutraj do poldne, popoldne je bila v razbiti sadagorski kasarni šola. Pflanzler se je po trikrat na teden vozil k polku in ga je po več ur pregledoval. Bošnjake je namešal med naše radi tega, da bi tudi naši v bodočih bitkah bili pokorna klavna živina, na katero bi se lahko zanesel in ki bi vztrajala v boju do zadnjega moža.

Drugo jutro po našem povratku iz zopora smo odkorakali na Pflanzlerjevo povelje s šestimi bataljoni čisto tik ob bukovinsko-rusko mejo na črto: Raranče—Toporove. Tukaj so bili po večini sami Madžari in te smo zamenjali. Madžari so se umaknili v rezervo, mi smo stopili v prvo črto.

Si še nismo dobro ogledali bojne ravni pred nami

proti državam, ki bi kršile mir, poljubno snovajući močnih državnih zvez. Francija se je zavzemala za lantski ženevski dogovor, češki zunanji minister dr. Beneš je pa predložil kot edini izhod odložitve celega varnostnega in mirovnega vprašanja. Iz krogov Zveze narodov, zlasti pa od angleške strani se naglašajo, da se bo v prihodnjih mesecih odločila usoda Evrope, in sicer ne po Zvezi narodov, ampak na svetovni konferenci, katere se bosta udeležili tudi Amerika in Nemčija.

VSTAJA KURDOV PROTI TURCIJI.

Ustaško gibanje Kurdov proti turški vladi še vendar ni končano in francoski listi poročajo, da prodirajo ustaški Angleži, ki so s Turčijo v sporu radi Mosula, dočim ima turška vlada podporo od sovjetske Rusije.

VOLITVE V EGIPTU.

V Egiptu so se izvedle volitve v znamenju dveh taborov: eden za pomirljivo, drugi pa za nepomirljivo politiko napram Angliji. Po prvih poročilih naj bi bili zmagali prijatelji Angležev, ki so sedaj na vladi, sedaj se pa poročila popravljajo in zmagajo se kaže na strani nacionalistov pod vodstvom Zaglul-paše, ki je bil poprej predsednik vlade in je odstopil povodom zadnjega spora med Egiptom in Anglijo.

Prireditve.

St. Ilj v Skov. gor. Naš orliški krožek priredi na praznik, dne 25. t. m. v Slovenskem domu popoldne po večer- nica krasno akademijo z bogatim sporedom. Izvajale se bodo obvezne proste ter simbolične vaje s spremljanjem godbe na lok. Vsi prijatelji od blizu in daleč so prijazno vabljivi Bog živi!

Meškova slavnost v Limbušu. Ze meseca januarja smo na tem mestu pohvalili naše mlade igralce, kateri so nam tokrat z vnemo in navdušenjem predstavljali kmečko žaloigro »Pri Hrastovih«. Ko pa se je v nedelje zvečer, dne 15. t. m. omenjena igra, na željo tukajšnjega občinstva ponavljala, se je pokazalo med igralci skoraj podvojeno navdušenje. Vsi igralci so svoje vloge jako dobro igrali. Vloga »Hrasta«, katero je igral neki g. učitelj iz Slovenjgradca, kojega ime ni znano, je dosegla svoj namen in cilj v polni meri. Pretresujoča pa je bila vloga »Anice«, koja je izvrstno predstavljala gospodična Ivanka Rozbald. Gdč. Krista Grilova je jako dobro igrala ulogo stare »Babice«. Beračico »Zefo« je predstavljala g. Dežman prav imenitno. Svojo žensko ulogo je igral tako smešno, da je silil smeh celo njegovo soigralke gdč. Crnkovo. Po in med igro pa nam je zaigral naš tam buraški zbor par jako lepih komadov, katerega je naučil tukajšnji nadučitelj, g. Rozbald. Nadaljujte pričetno delo! V podporo vam naj bo zasiguran naš polnoševilni obisk.

Pevsko društvo »Slavček« v Ptujju ima redni letni občni zbor v nedeljo, dne 22. marca t. l. ob 3. uri popoldne v stanovanju g. A. Ferleša, Prešernova ulica 27. Občnega zbora naj se udeležijo vsi člani in pridejo točno. Odbor.

Novoustanovljeno Katoliško prosvetno društvo — Dragonja vas—Mihovce priredi dne 22. marca 1925 v društveni dvorani v Cirkovcevi igro »Užitkarji«. Vabijo se vsi člani in vsa sosedna društva. Odbor.

Cel'e. Na praznik, dne 25. t. m., vprizori dramatičen odsek Orla na Polzeli v veliki dvorani Narodnega doma v

in že so začeli Rusi z mogočno ofenzivo na celi črti med vami: Raranče—Toporove.

Ruski, potom mnogobrojne artilerije dobro pripravljene napadi so bili srditi in so se ponavljali skozi nekaj dni po parkrat na dan. Kakor vedno, tudi pri tej ofenzivi Rusi niso znali izkoristiti svojih izvojevanih uspehov.

V dneh ruske ofenzive ni bilo nikogar od višje vojaške gospode k nam. Komaj so se pa Rusi pomirili, smo stopili mi v rezervo in že je prifrčal k nam šiba božja — Pflanzler-Baltin. Regiment z oficirji vred je stal pred gospodom čez življenje in smrt. To vam je gledal ded surovi in brezsrčni, ko je zrl pred seboj mesto 6 bataljonov — samo enega! Vprašal je našega obersta, svojega ljubčeka, kje so drugi bataljoni. Ta mu je pokazal z desnico preko ruske meje s pripombo, da od ekselence pogrešani bataljoni niso ugriznili v zemljo, ampak so si začasno poiskali drugo domovino. Po tem sporočilu se je »vsemogočni« Pflanzler zamislil, njegov generalštabšef mu je nam vsem slišno pravil: »Ekselencam, pri teh ljudeh ne gre s silo —«. Tudi Pflanzler sam je začel skesano kimati in je godrnjal: »Vidim, vidim, tukaj sem se zmotil, ti ljudje ne prenesejo — sile —«.

Niti ozmerjal nas ni, še defilirati ni bilo treba, ampak odkorekali smo daleč za fronto. Ker se je sam Pflanzler uveril, da pri nas ne gre s silo, da se ne da ta nas napraviti svinj za madžarske klavnice, nas je uporabljal za grajenje postojank. Le junija 1916, ko se je začela na celi ruski fronti znana Brusilova zmagovita ruska ofenziva, je pognal Pflanzler naš polk še enkrat v ogenj, ker drugih sil ni imel. Po končanih Brusilovih napadih in do prevrata je imel polk mir pred sovražnikom. Prehodil je Rusijo od Bukovine do Odese in ni okusil gorja soških bitk.

Ko mislim večkrat tako nazaj na čase gališko-ruskih bitk in se spomnim ene največjih surovin med bivšimi avstro-ogrskimi generali — Pflanzlerja-Baltina, mi priplava v živ spomin Pflanzlerjevo skesano spoznanje: »Vidim, vidim, tukaj sem se zmotil — ti ljudje ne prenesejo — sile —«.